

Los het arbeidstekort op door in gesprek te gaan

De kinderopvangsector zit in de knel. Het oplopende tekort aan gekwalificeerde medewerkers leidt tot wachtlijsten, groepssluitingen en een hoge werkdruk. Dit dwingt ertoe om alternatieve oplossingen te gaan verkennen.

Het verruimen van kleine deeltijdcontracten is zo'n alternatief, en biedt een veelbelovend perspectief voor zowel werkgevers als medewerkers – zo blijkt uit een recente proeftuin bij kinderopvangorganisatie Kind & Co Ludens. Na eerdere successen in de zorg en het onderwijs vroegen Kinderopvang werkt! en het Ministerie van SZW stichting Het Potentieel Pakken om te laten zien dat het inzetten op contractuitbreiding ook in de kinderopvang vruchten kan afwerpen.

In de kinderopvang is er sprake van een opmerkelijke mismatch. Hoewel de personeelstekorten blijven stijgen en steeds meer medewerkers moeite hebben om rond te komen, werkt 82 procent van hen parttime, gemiddeld 25,4 uur per week. Een derde van hen heeft zelfs een contract voor minder dan 20 uur.

Grotere deeltijdcontracten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het terugdringen van deze tekorten, en daarnaast ook zorgen voor een financieel stabielere positie voor medewerkers. 'Meer werken' heeft dus terecht prioriteit voor alle partijen, van overheid tot ouders, en van de werkgever tot de mensen op de werkvloer.

Het is echter geen eenvoudige opgave om contractuitbreiding te realiseren. In Nederland is de deeltijdcultuur diepgeworteld. De samenleving is erop ingericht, van de infrastructuur rond kinderopvang tot de verlofregelingen en ons belastingstelsel. En hoewel dit wel aan het veranderen is, gaat dat erg langzaam.

Door aan de slag te gaan met grotere contracten hoeven werkgevers niet te wachten op grootschalige systeemveranderingen. Het onderwerp bespreekbaar maken tussen managers en medewerkers vormt daarbij de kern, omdat overtuigingen vaak contractuitbreiding belemmeren ("kan niet", "mijn medewerkers willen niet", "het loont niet"). Ook praktische hindernissen, zoals inflexibele roos-

WIETEKE GRAVEN

Oprichter en voorzitter van stichting
Het Potentieel Pakken

ters, staan hier in de weg. Binnen de kinderopvang stuit contractuitbreiding bovendien op maatschappelijke en systemische barrières, zoals piek- versus daldagen, en onvoldoende stimulerende financiële prikkels.

De wil om meer uren te werken bleek er zeker te zijn. Bij de aanvang van de proeftuin gaf maar liefst 48 procent van de medewerkers in kinderdagverblijven en 66 procent van de medewerkers in buitenschoolse opvang aan in een enquête onder 330 deelnemers dat ze (misschien) meer zouden willen werken. De voornaamste redenen waren werkplezier, meer geld kunnen verdienen, en meer kunnen doen voor de kinderen in de groep. De belangrijkste voorwaarden waren flexibiliteit, financiële aantrekkelijkheid, en vrijheid om de uitbreiding terug te draaien als het niet

goed zou bevalen.

In de proeftuin heeft negentien procent van de actief betrokken medewerkers binnen drie maanden het contract uitgebreid met gemiddeld 5,4 uur per week. Wat hiervoor nodig was? Persoonlijk contact met medewerkers om kansen, mogelijkheden en twijfels bespreekbaar te maken, en flexibiliteit bij zowel werkgever als medewerker. Daarnaast werden medewerkers actief geïnformeerd over de financiële consequenties van meer uren werken via de rekenhulp op www.werkurenberekenaar.nl.

Eén zwaluw maakt nog geen zomer, en een vervolproeftuin is nodig om de aanpak te verfijnen en bij andere organisaties te testen – maar de kansen liggen er wel. We moeten niet wachten op ingrijpende systeemveranderingen. Werkgevers kunnen (en moeten) nu aan de slag. Dat vereist tijd, focus en een lange adem, en het is een uitdaging in een tijd waarin de meeste organisaties alle zeilen moeten bijzetten om überhaupt de bezetting rond te krijgen. Maar nodig is het wel degelijk. En het kán!

Meer weten over hoe de proeftuin in de kinderopvang is opgezet, uitgevoerd en geëvalueerd? Bekijk Resultaten proeftuin verhogen deeltijdfactor kinderopvang positief op de website www.kinderopvang-werkt.nl.